

Izvršenje proračuna Grada Zagreba za 2014. : kratki vodič

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **2015**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:242:058621>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-12**

Repository / Repozitorij:

[Institute of Public Finance Repository](#)

Izvršenje proračuna Grada Zagreba za 2014.

Kratki vodič

Lipanj, 2015.

NAKLADNIK

Grad Zagreb, Trg S. Radića 1, Zagreb

ZA NAKLADNIKA

Gradski ured za financije Grada Zagreba

PRIREADIO

Institut za javne financije, Zagreb

GRAFIČKI DIZAJN I PRIPREMA

Bachrach & Krištofić

NJI₃

ISBN 978-953-7479-46-6

Svrha je ovog kratkog vodiča ponuditi građanima osnovne informacije o Izvršenju proračuna Grada Zagreba za 2014. i potaknuti ih da prate proračun i komuniciraju s gradskim vlastima. Na mrežnim stranicama Grada dostupan je kompletni [Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna Grada Zagreba za 2014.](#), a kao pomoć za razumijevanje tog izvještaja i gradskog proračunskog procesa općenito, može poslužiti i [Vodič kroz proračun Grada Zagreba](#).

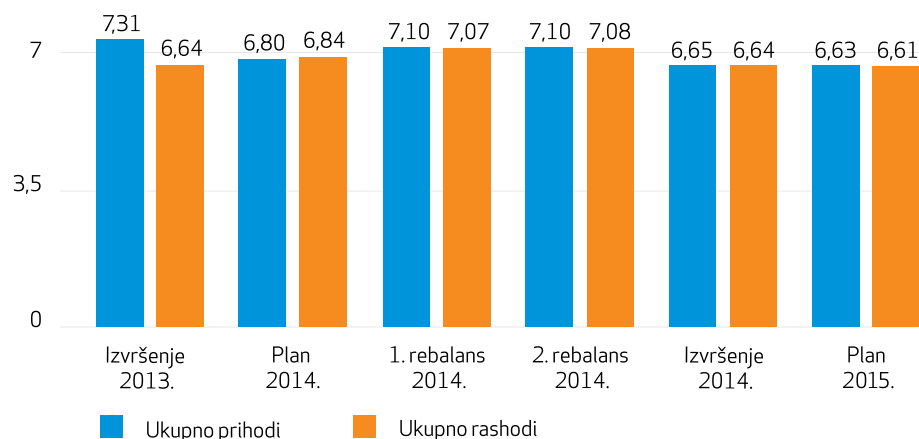
Slijedi kratki prikaz prihoda, rashoda i računa financiranja proračuna od 2013.–2015. u svim fazama (izvršenje proračuna za 2013., plan za 2014., oba rebalansa usvojena tijekom 2014., izvršenje za 2014., te plan za 2015.), uz detaljniju razradu izvršenja prihoda i rashoda Grada Zagreba za 2014.

OSTVARENI PRIHODI I RASHODI

Proračun Grada Zagreba za 2014. usvojen je na Gradskoj Skupštini 19. prosinca 2013., u ukupnom iznosu od 7 mlrd. kuna. Tijekom 2014. Skupština je usvojila i dva rebalansa – prvi 24. srpnja i drugi 22. prosinca 2014. Prvim je rebalansom proračun povećan na 7,3 mlrd. kuna, uglavnom zbog povećanja prihoda od poreza na dohodak, kapitalnih pomoći iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te naknada za zadržavanje nelegalno izgrađenih zgrada u prostoru zbog ubrzanog rješavanja zaprimljenih zahtjeva. Drugim je rebalansom ukupno planirani iznos prihoda i primitaka te rashoda i izdataka ostao na razini prvoga, ali su određena sredstva preraspodijeljena na stavke koje su se morale povećavati (npr. za kapitalna ulaganja u škole i predškolske ustanove ili novčanu pomoć za novorođenčad).

Ostvareni prihodi proračuna Grada Zagreba u 2014. iznose 6,65 mlrd. kuna, a ostvareni rashodi 6,64 mlrd. kuna. Budući da je u 2013. ostvareno 523 mil. kuna izvanrednih prihoda od poreza na dohodak na teme-

lju presude Upravnog suda RH o pripadnosti dodatnog udjela u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije i da je realni BDP u 2014. pao za 0,4% u odnosu na 2013., prihodi i rashodi u 2014. očekivano su niži od ostvarenih u 2013., dok se u 2015. očekuje otprilike ista razina kao i u 2014. (grafikon 1).

Grafikon 1: Prihodi i rashodi zagrebačkog proračuna 2013.-15. (u mlrd. kuna)

Gradski **proračun sadrži prihode i rashode gradskih proračunskih korisnika**, odnosno institucija koje je Grad osnovao i koje se većim dijelom iz njega i financiraju (npr. osnovne škole, muzeji, dječji vrtići i dr.). Postoje i **trgovačka društva (npr. Zagrebački holding)** koja je Grad osnovao za obavljanje javnih službi i djelatnosti u javnom interesu, no ona se ne financiraju većim dijelom iz gradskog proračuna, odnosno nisu proračunski korisnici, pa se ni njihovi prihodi i rashodi ne prikazuju u proračunu.

Svaka je zaposlena osoba u gradski proračun u 2014. prosječno mjesečno uplatila oko 1.031 kunu poreza i prireza na dohodak.

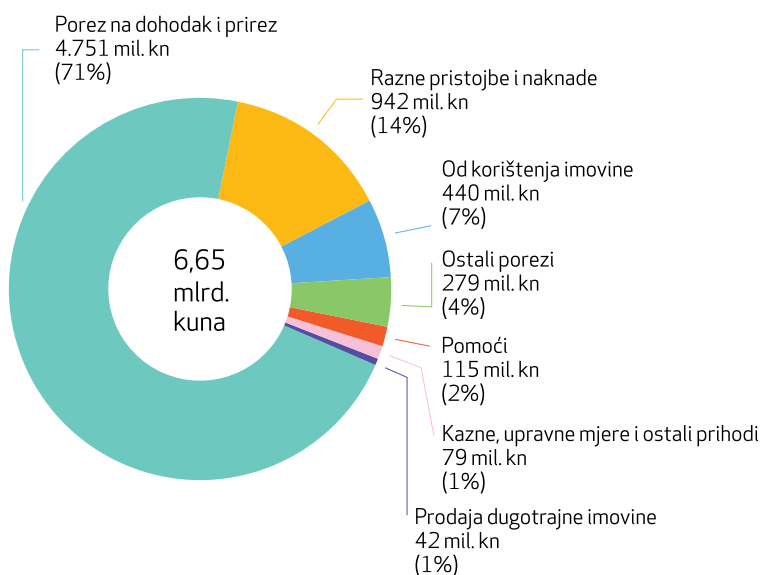
OSTVARENI PRIHODI

Ukupni ostvareni prihodi u 2014. iznose 6,65 mlrd. kuna (grafikon 2), od čega je preko dvije trećine prikupljeno od **poreza i prireza na dohodak (4,75 mlrd. kuna)**.

Slijede prihodi od raznih **pristojbi i naknada** (942 mil. kuna, uglavnom komunalni doprinosi i naknade), od **korištenja imovine** (440 mil. kuna, najvećim dijelom naknada za uporabu javnih cesta koja se plaća uz registraciju vozila te prihodi od zakupa poslovnih prostora, reklamnih panoa i ormarića, terasa, parkirališnih mjesta, pokretnih naprava, kioska, neiz-

građenog građevinskog zemljišta i sl.) te od **ostalih poreza** (279 mil. kuna, uglavnom porez na promet nekretnina i porez na cestovna motorna vozila).

Prihodi od pomoći čine 2% prikupljenih prihoda u 2014. (115 mil. kuna), a odnose se na pomoći iz državnog proračuna i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Iz državnog u zagrebački proračun u 2014. doznane su pomoći za najamninu Arene (37,6 mil. kuna), sufinanciranje međumjesnog prijevoza učenika (24,2 mil. kuna), za obnovu i revitalizaciju Zoološkog vrta (10 mil. kuna), subvencioniranje kamata za razvoj poduzetništva (5,1 mil. kuna), programe u predškolskom odgoju (4,7 mil. kuna) itd., a od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za projekte trgovačkih društava i projekt primjene solarnih sustava (19,6 mil. kuna).

Grafikon 2: Ostvareni prihodi gradskog proračuna 2014.

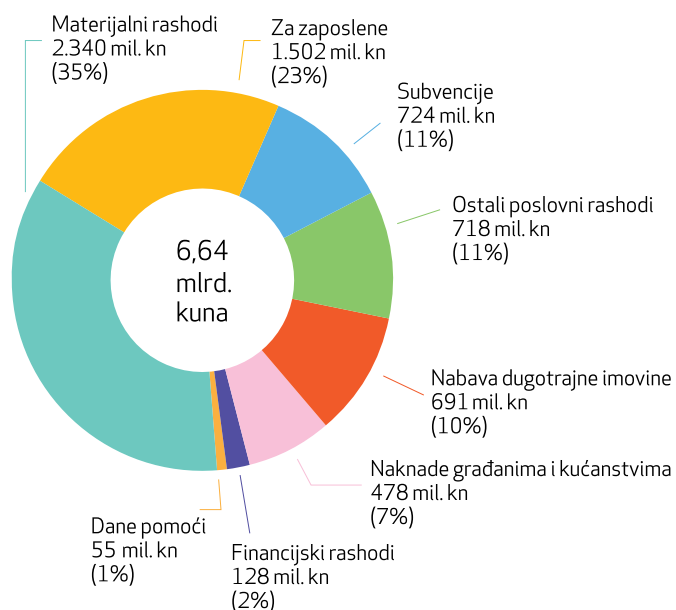
U odnosu na 2013., ukupni prihodi manji su za 663 mil. kuna ili 9%. Najviše su se smanjili prihodi od poreza na dohodak (za 441 mil. kuna ili 8,5%), zbog toga što je u 2013. ostvareno 523 mil. kuna izvanrednih prihoda od poreza na dohodak na temelju spomenute presude Upravnog suda RH. Značajno manji prihodi u 2014. u odnosu na 2013. zabilježeni su i od prodaje zemljišta (za 165 mil. kuna), kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda (za 91 mil. kuna), te od poreza na promet nekretnina (za 68 mil. kuna).

Najveći porast prihoda u 2014. u odnosu na 2013. ostvaren je od pomoći iz državnog proračuna i od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (za 58 mil. kuna), a značajnije su porasli i prihodi od naknada za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru (za 54 mil. kuna).

U odnosu na drugi rebalans, ukupni ostvareni prihodi u 2014. manji su za 450 mil. kuna, odnosno za 6,3%. Najviše su podbacili prihodi od prodaje nefinancijske imovine – zemljišta, gradskih stanova i poslovnih objekata koji su planirani, a ipak nisu ostvareni (za 160 mil. kuna), te prihodi od poreza (za ukupno 136 mil. kuna) – porez i prirez na dohodak (za 79 mil. kuna), porezi na imovinu (za 34 mil. kuna), te na robu i usluge (za 24 mil. kuna).

OSTVARENI RASHODI PO VRSTAMA

Ukupni rashodi u 2014. iznosili su 6,64 mlrd. kuna (grafikon 3). U odnosu na rashode iz 2013., ukupno utrošena sredstva iz gradskog proračuna tek su neznatno manja (2 mil. kuna), ali su značajno manja u odnosu na rashode planirane drugim rebalansom (439 mil. kuna).

Grafikon 3: Ostvareni rashodi gradskog proračuna u 2014. po vrstama (ekonomska klasifikacija)

Materijalni rashodi (2,3 mlrd. kuna) se najvećim dijelom odnose na tekuća i investicijska održavanja objekata komunalne infrastrukture (npr. održavanje javnih površina, javne rasvjete, cesta, groblja, krematorija i dr.), ali i na materijal, energiju i usluge neophodne za funkcioniranje gradskih upravnih tijela i gradskih proračunskih korisnika.

Rashodi za zaposlene (1,5 mlrd. kuna) su ukupne plaće, doprinosi i naknade za oko 11.400 zaposlenih u gradskim upravnim tijelima i gradskim

proračunskim korisnicima. To su, primjerice, zaposlenici u ustanovama predškolskog odgoja, kulture, sporta, zdravstva, socijalne zaštite, te brojnim drugim institucijama i ustanovama od opće javne koristi (vidi [Vodič kroz proračun Grada Zagreba](#)).

Subvencije od 724 mil. kuna dodijeljene su za poticanje proizvodnje i usluga trgovačkih društava, obrtnika, poljoprivrednika, malih i srednjih poduzetnika. Najveći se dio odnosi na javni gradski prijevoz, odnosno ZET (607,5 mil. kuna), zakupninu dvorane Arena (57,6 mil. kuna), poticanje obrta, poljoprivrednika, malog i srednjeg poduzetništva (29 mil. kuna), te na zapošljavanje osoba s invaliditetom (27 mil. kuna).

Ostali poslovni rashodi od 718 mil. kuna odnose se uglavnom na tekuće donacije (534 mil. kuna) i kapitalne pomoći (137 mil. kuna). Najznačajnije tekuće donacije u 2014. odnose se na sport, vjerske i privatne vrtiće i škole, kulturu, usluge u zdravstvu, preventivu i socijalnu zaštitu, te donacije raznim neprofitnim organizacijama. Najznačajnije kapitalne pomoći dodijeljene su iz gradskog proračuna ZET-u za obnovu i rekonstrukciju voznog parka (117 mil. kuna), za projekte trgovačkih društava prijavljenih za sufinanciranje Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (Čistoća, ZGOS, gradska groblja, ZET – ukupno 19 mil. kuna), te za modernizaciju Zoološkog vrta (10 mil. kuna), za što je 95% sredstava osigurano iz EU fondova.

Za nabavu dugotrajne imovine u 2014. utrošeno je oko 691 mil. kuna, uglavnom za poslovne objekte (kao što su kulturne, predškolske, školske, zdravstvene i ustanove socijalne skrbi), ceste i ostale građevinske objekte (gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture, sanacije klizišta itd.), te postrojenja i opremu.

Najznačajnije razlike između planiranih i ostvarenih rashoda

U odnosu na rashode ostvarene 2013., rashodi ostvareni 2014. su manji za 2 mil. kuna. Značajnije se mijenjala struktura rashoda, te su od većih stavki materijalni rashodi povećani za oko 200 mil. kuna, a ostali nespomenuti rashodi poslovanja za 105 mil. kuna. Najznačajnije su smanjene subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora (za 155 mil. kuna) i kapitalne pomoći za 240 mil. kuna.

U odnosu na rashode planirane drugim rebalansom, rashodi ostvareni u 2014. niži su za 439 mil. kuna, odnosno za 6,2%. Najznačajnije su smanjeni materijalni rashodi, uglavnom za usluge, koji su niži za 181 mil. kuna od planiranih, a za nabavu nefinancijske dugotrajne imovine su niži za 166 mil. kuna. Najveće uštede u odnosu na planirano ostvarene su na gradnji i održavanju nerazvrstanih cesta.

OSTVARENI RASHODI PO NAMJENI

U 2014. se po stanovniku prosječno mjesečno trošilo oko 718 kuna (grafikon 4). Najviše za obrazovanje (169 kuna), ekonomske poslove (142 kune) i usluge unapređenja stanovanja i zajednice (126 kuna).

Grafikon 4: Prosječna mjesečna potrošnja po namjeni, po građaninu (funkcijska klasifikacija) 2014. (u kunama)

Rashodi za obrazovanje odnose se na predškolsko obrazovanje (zaposlenike u gradskim vrtićima, subvencioniranje povlaštenih cijena gradskih vrtića i sl.), te osnovno i srednjoškolsko obrazovanje (uključujući materijalne rashode i nabavu dugotrajne imovine).

Ekonomski poslovi uglavnom se odnose na javni gradski prijevoz te gradnju i održavanje cesta, ali i npr. poljoprivredu, šumarstvo i turizam.

Usluge unapređenja stanovanja i zajednice u najvećem se dijelu odnose na održavanje gradske imovine i javnih površina (npr. uličnu rasvjetu).

OSTVARENI RASHODI PO KORISNICIMA

Veći dio gradskih upravnih tijela u ukupnim rashodima sudjeluje s relativno malim iznosima, dok **tri najznačajnija ureda** – za obrazovanje, kulturu i sport, za prostorno uređenje, izgradnju grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, te za gospodarstvo, rad i poduzetništvo – **zajedno troše otprilike dvije trećine proračunskih sredstava, odnosno prosječno 472 kune mjesečno po građaninu.**

Grafikon 5: Prosječna mjesečna potrošnja po korisnicima, po građaninu (organizacijska klasifikacija) 2014. (u kunama)

RAČUN FINANCIRANJA

U 2014. Grad je zabilježio ukupne prihode od 6.649 mil. kuna i ukupne rashode od 6.636 mil. kuna. Budući da je prikupljeno više sredstava nego što je potrošeno, ostvaren je proračunski višak od 13,1 mil. kuna (tablica 1), koji je iskorišten za otplatu postojećih dugova.

Za razliku od pojmova prihodi i rashodi koji se koriste u računu prihoda i rashoda za poslovanje te prodaju i nabavu dugotrajne imovine, u računu financiranja se za financijsku imovinu, uzimanje, davanje i otplate zajmova koriste pojmovi primici i izdaci. Primici su priljevi novca, npr. vraćene glavnice po danim zajmovima, primici od prodaje dionica i obveznica, novac od zaduživanja, a izdaci su odljevi sredstava po tim istim kategorijama. Razlika primitaka i izdataka je neto financiranje.

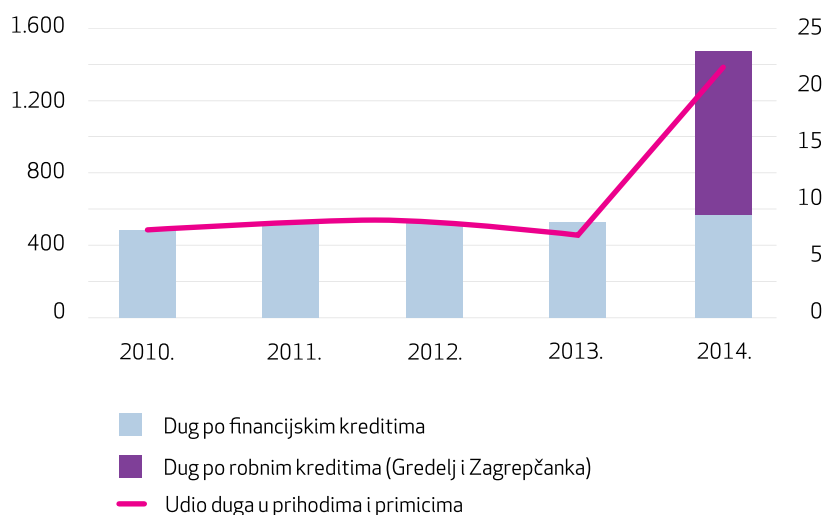
U 2014. Grad je ostvario 197,6 mil. kuna primitaka, od čega se najveći dio (190 mil. kuna) odnosi na novi dugoročni kredit za realizaciju kapitalnih ulaganja u izgradnju prometnica i objekata društvenih djelatnosti. Istovremeno je 222,1 mil. kuna izdataka iskorišteno za otplate postojećeg duga.

	Izvršenje 2013.	Plan 2014.	1. rebalans 2014.	2. rebalans 2014.	Izvršenje 2014.	Plan 2015.
Račun prihoda i rashoda						
Ukupni prihodi	7.312,2	6.799,3	7.099,3	7.098,8	6.649,1	6.628,6
Ukupni rashodi	6.638,4	6.836,0	7.067,8	7.075,3	6.636,1	6.610,0
Višak	673,7	-36,7	31,5	23,5	13,1	18,7
Račun financiranja						
Primici od financijske imovine i zaduživanja	152,8	200,7	200,7	201,2	197,6	221,4
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	157,3	164,0	232,2	224,7	222,1	240,1
Neto financiranje	-4,5	36,7	-31,5	-23,5	-24,5	-18,7

Tablica 1: Račun prihoda i rashoda i račun financiranja zagrebačkog proračuna 2013.-15. (u mil. kuna)

DUG GRADSKOG PRORAČUNA

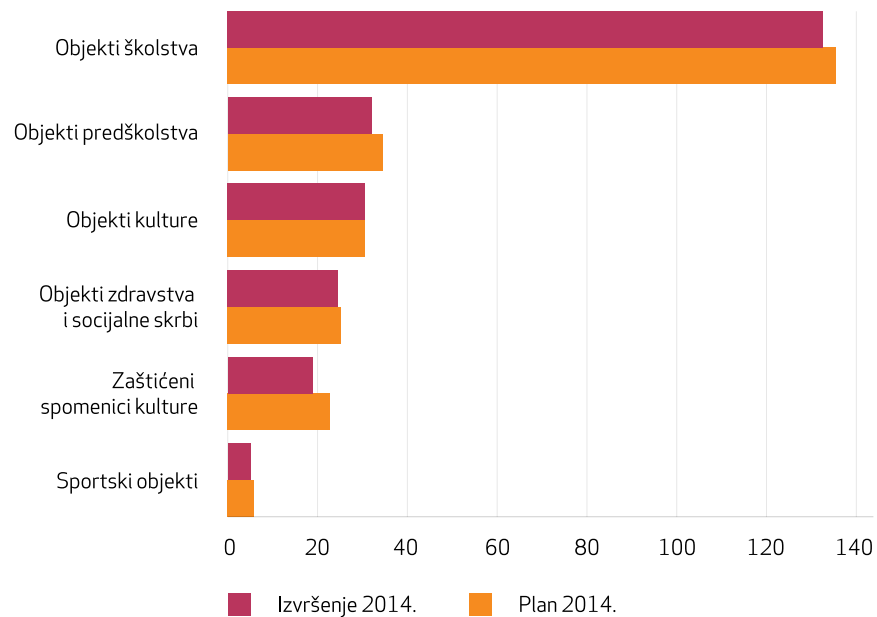
Direktan dug Grada Zagreba na kraju 2014. iznosio je 1.456 mil. kuna (grafikon 6). Udio duga u proračunskim prihodima i primicima iznosi otprilike 21,3% pa je razina zaduženosti relativno niska i Grad može bez poteškoća servisirati direktni dug iz redovitih prihoda i primitaka. U 2014. dug se povećao za oko 900 mil. kuna jer je Grad od Zagrebačkog holdinga kupio bivšu Tvornicu željezničkih vozila Gredelj i Zagrepčanku. Prodaja nekretnina koje nisu u funkciji poslovanja jedna je od mjera iz Programa financijskog restrukturiranja Zagrebačkog holdinga. Budući da su te bivše tvornice kulturno dobro, Grad je iskoristio pravo prvokupa, zbog strateškog i razvojnog potencijala njihove veličine, oblika i položaja u gradskom prostoru. Zajam za kupnju te imovine prikazan je kao dug po robnim kreditima, a otplaćivat će se idućih deset godina.

Grafikon 6: Dug Grada (u mil. kuna, lijeva skala) i udio duga u proračunskim prihodima i primicima (u %, desna skala) 2010.-14.

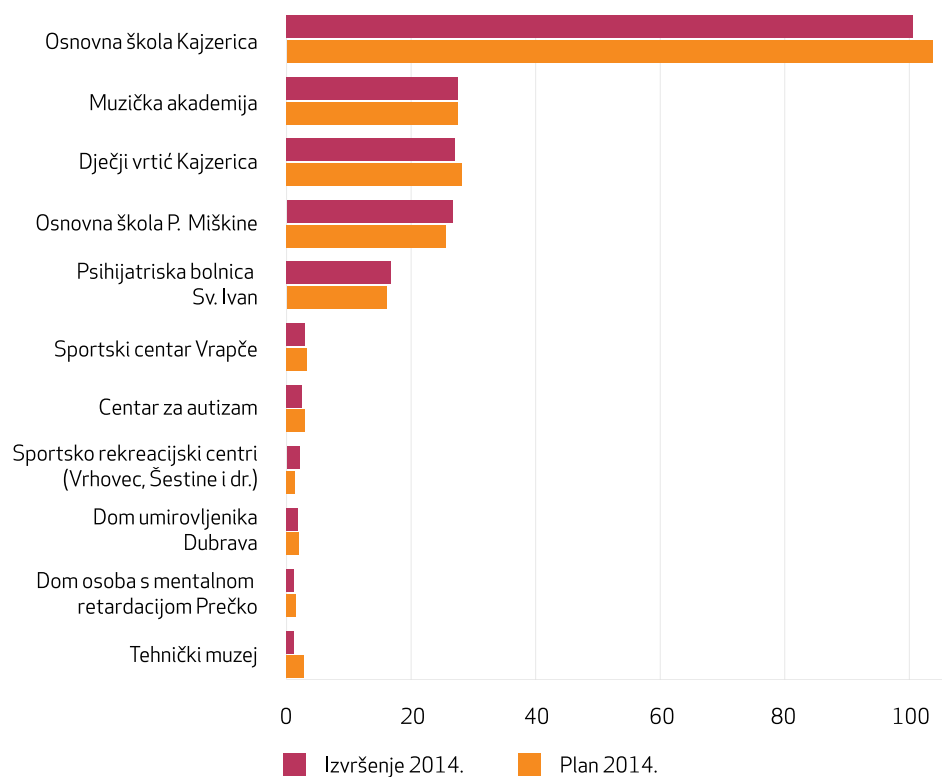
RAZVOJNI PROGRAMI – VAŽNIJE INVESTICIJE U OBJEKTE DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

U izglasanom proračunu za 2014. planirana su kapitalna ulaganja u objekte društvenih djelatnosti od 215,5 mil. kuna. Rebalansom su ta ulaganja povećana na 254,3 mil. kuna, a tijekom 2014. obavljene su radovi i izdaci u vrijednosti od 244,2 mil. kuna, odnosno 4% manje od radova i izdataka planiranih rebalansom (grafikon 7).

Grafikon 7: Kapitalna ulaganja u objekte društvenih djelatnosti 2014. (u mil. kuna)

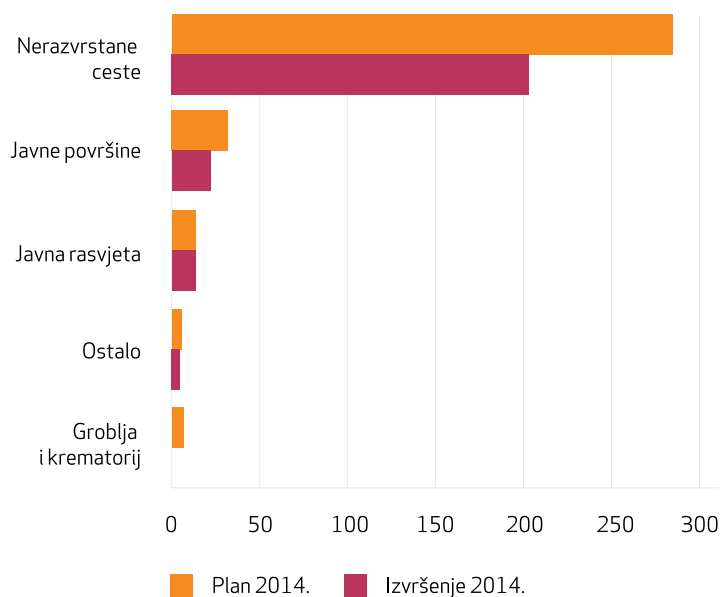
Neka od najvažnijih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti u 2014. prikazana su u grafikonu 8. Ovisno o projektu, ulaganja pokrivaju troškove izrade projektne dokumentacije, prenamjene prostora, adaptacije i gradnje, te rješavanja imovinskih odnosa.

Grafikon 8: Dio najvažnijih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti 2014. (u mil. kuna)

RAZVOJNI PROGRAMI – VAŽNIJE INVESTICIJE U GRADNJU OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Za gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture, u 2014. planirano je 396 mil. kuna. Prvim rebalansom su ta ulaganja povećana na 433 mil. kuna, drugim su smanjena na 342 mil. kuna, a ukupna vrijednost izvršenih ulaganja iznosi 244,3 mil. kuna, odnosno 29% manje nego što je drugim rebalansom planirano (grafikon 9). Ostvarenje je niže od planiranog zbog dugotrajnih postupaka ishođenja dokumentacije i javne nabave, te rješavanja imovinsko-pravnih odnosa s vlasnicima zemljišta.

Grafikon 9: Kapitalna ulaganja za gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture 2014. (u mil. kuna)

Ovisno o projektima, sredstva za gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture upotrijebljena su se za izradu tehničke dokumentacije, različite etape gradnje, uređenja ili rekonstrukcije nerazvrstanih cesta, javnih površina, javne rasvjete i dr.

ŠTO GRAĐANI MOGU UČINITI?

Gradska će skupština – kao predstavničko tijelo građana – raspravljati o izvršenju proračuna za 2014. Riječ je o 6,65 mlrd. kuna prihoda i 6,64 mlrd. kuna rashoda. Svaka je zaposlena osoba u proračun prosječno mjesečno uplaćivala oko 1.031 kunu poreza i prireza na dohodak, a Grad je po stanovniku mjesečno trošio oko 718 kuna. Na temelju podataka iz ovog kratkog vodiča i uz pomoć [Vodiča kroz proračun Grada Zagreba](#), građani mogu analizirati planirane i ostvarene iznose i doprinijeti raspravama u Skupštini kako bi se na temelju pouka iz prethodnih razdoblja, mogle donositi što kvalitetnije odluke za buduća razdoblja. Uskoro će se donositi rebalans proračuna za 2015. i planirati proračun za 2016., pa je rasprava o izvršenju proračuna za 2014. pravi trenutak za rekapitulaciju stanja i planiranje kvalitetnije budućnosti.

KORISNE MREŽNE STRANICE

[Grad Zagreb](#) – Službene stranice Grada Zagreba

[Grad Zagreb – Financije](#) – Gradski proračun i izvještaj o njegovu izvršenju

[Gradski ured za financije](#) – Kontakti, nadležnosti, poslovi

[Gradski uredi, zavodi i službe](#) – Detaljni podaci, kontakti, nadležnosti, poslovi

[Gradska skupština](#) – Ustrojstvo, nadležnosti, radna tijela, propisi

[Gradske četvrti](#) – Osnovni podaci, granice područja, tijela, ovlasti

[Mjesni odbori](#) – Granice područja, sjedišta, ovlasti

[Zagrebački holding](#) – Ustrojstvo, usluge, aktualnosti, kontakti

[Službeni glasnik Grada Zagreba](#) – Svi gradski propisi

[Ministarstvo financija – lokalni proračuni](#) – Proračuni svih općina, gradova i županija

[Zakon o proračunu](#) – Zakoni i propisi vezani uz proračun

PRETHODNO OBJAVLJENI VODIČI

[Vodič kroz proračun Grada Zagreba](#)

[Kratki vodič kroz prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2015.](#)

[Kratki vodič kroz izglasani proračun Grada Zagreba za 2015.](#)